

vormden zij allen één strijdmacht. Daarin was het Knil numeriek in de minderheid – louter numeriek echter. Zijn invloed prevaleerde. Het had ervaring – geen of maar weinig in de moderne, grootscheepse oorlogvoering (aan de Japanse strijdkrachten had het maar weinig weerstand kunnen bieden) maar wèl in het bestrijden van betrekkelijk zwakbewapende groepen Indonesiërs en dat was een wijze van oorlogvoering waarop het in de worsteling met de Republiek bleek aan te komen. 'In dit opzicht', zo schreven in '70 prof. dr. J. A. A. van Doorn en W. J. Hendrix (beiden waren als dienstplichtigen ruim drie jaar in Indië ingezet geweest), 'stond 'Indië' (het 'Indië' van het Knil) 'tegenover 'Indonesië'' (het 'Indonesië' van de Koninklijke Landmacht). 'Het Indische leger nam de leiding in het proces van gewelddadig gezagsherstel. Het eiste de sterkste plaats op en het droeg de zwaarste verantwoordelijkheid. Het kon dit doen omdat het 'in eigen huis' werkzaam was en op eigen bodem functioneerde. Het heeft van dit recht volledig gebruik gemaakt. De onmisbare troepen van de Koninklijke Landmacht en van de Marine' (de mariniersbrigade) 'werden, zo gezien, in een gegeven beleidskader ingeschakeld.'¹

★

Dat proces begon al in Nederland. Er werd daar eind '45 een Indisch Trainingsteam, korte tijd later een Indisch Instructie Bataljon opgericht, bestaande uit Knil-officieren en -onderofficieren die niet meer geschikt werden geacht voor de actieve dienst. Zij waren het die voor de officieren en onderofficieren van de bataljons oorlogsvrijwilligers en van de uit de dienstplichtigen bestaande eenheden lezingen gingen houden over de taal en de cultuur van Indonesië en over tropische hygiëne maar ook over

die uit Australië en de Verenigde Staten afkomstig waren), in Nederland de werving stopgezet. Deze werd hervat na de ondertekening van het akkoord van Linggadjati en er werden vervolgens tot eind '49 nog eens ruim vierhonderdvijftig vrijwilligsters uitgezonden. Tot het Vrouwenhulpkorps van de Koninklijke Landmacht traden een kleine honderd, tot de Marva ca. tweehonderdvijftig vrijwilligsters toe. De leden van de drie korpsen werden in detachementen verdeeld en waren in de grote door Nederland bezette plaatsen werkzaam bij de staven, in de kantines en in de hospitalen.

¹ Van Doorn en Hendrix, p. 177.